

Brazílie, Sao Paulo

Oslava 125 let od založení União Cultural Tcheco Brasileira v São Paulo

Ivana Malechová

Vlastně je to už let 126, kdy byl založen český spolek v São Paulu, který nesl jméno União Educacional e de Apoio Slavia (Vzdělávací a podpůrný spolek Slavia). Dnes se spolek jmenuje Česko-brazilská kulturní unie a už spousty let se snaží o to, aby se mezi jejími členy, ale i fanoušky, kteří se za ta léta nashromáždili, udržela česká kultura, tradice a česko-brazilská vzájemnost.

Oslava, která se měla konat už loni, došla svého uskutečnění až letos, 21. 11. 2021. Důvodem odkladu byla celosvětová pandemie covidu-19. Výročí se tak nutně muselo nést v duchu hygienických zásad a opatření, neztratilo ovšem pranic ze svého kouzla. To, že se akce odehrávala v otevřeném prostranství sportovně kulturního klubu, z ní udělalo příjemné neformální setkání organizátorů, bývalých členů, nových členů i nadšenců.

Akce byla zahájena proslovem nového unijního prezidenta, pana Jorgeho Novotného, po něm následoval projev generálního konzula pana Miloše Sklenky. Oba projevy se nesly v přátelském duchu, ve kterém se mísila radost z opětovného setkání a budoucí nadějně vyhlídky spolku.

Při příležitosti oslav byla k dispozici výstava o životě a díle Karla Čapka. Úvodní slovo o Čapkovi přednesla nová paní učitelka pro krajanskou komunitu v São Paulu, Ivana Malechová. Hostem oslav byl i profesor Rogério Pietro, který mimo jiné přepsal Čapkovu divadelní hru do prozaické podoby, do románu, a zpřístupnil ji tak brazilskému publiku.

Následovalo hudební vystoupení skupiny *Pramen*, která spadá právě pod unijní spolek. *Pramen* zazpíval českou hymnu a další lidové písničky. Na programu bylo dále vystoupení folklorních tanců v krojích pod taktovkou taneční skupiny *Slávie*, která je opět zásadní součástí česko-brazilského spolku.

Po kulturním programu byl na pořadu dne společný oběd. Pod širým nebem to vonělo sladkými i slanými palačinkami a k zapití pochopitelně nechybělo osvěžující pivo. Konec akce patřil tombole, v níž byla mezi slosovatelnými cenami například i česká Becherovka, brože s českou a brazilskou vlajkou či nedávno vydaná knížečka „Po stopách českých spisovatelů“, kterou do tomboly daroval Generální konzulát České republiky v Sao Paulu.

Po dlouhé pauze byla tato akce nádherným připomenutím toho, že União Cultural Tcheco Brasileira drží pospolu. A chce držet i nadále.

Hudební skupina *Pramen*

Kroje a paní Dagmar Štruncová

Nové vedení UCTB

Prezident UCTB Jorge Novotný

Taneční skupina *Slavie*

Taneční skupina *Slavie*

Srbsko, Bela Crkva, Kruščice

Svatokateřinský bál trochu jinak

Stanislav Havel

Svatokateřinský bál má u Čechů v Srbsku velkou tradici. Zápisy České besedy Bela Crkva zmiňují tuto akci již v roce 1921 a píšou, že se *jedná o velkou zábavu, kterou si naši přinesli z Čech*. V posledních letech se ale stávala z české zábavy srbská party, na které zaznělo sotva pár českých písniček. Letos se dokonce mohlo stát, že tradice bude přerušena úplně a Svatokateřinský bál vůbec nebude. Ale po dohodě s předsedou belocrkvanské české besedy jsme se rozhodli uspořádat Svatokateřinské posezení v Českém domě v Bele Crkvi, na kterém se hrálo a zpívalo česky a tradice se pomalu vrací ke svým kořenům.

Srbsko, Bela Crkva, Kruščice

Lampiony

Stanislav Havel

Součástí výuky českého jazyka jsou v srbském Banátu také výtvarné dílny. A jedna tradiční podzimní je věnována výrobě lampionů. Děti vyrábějí lampiony ze sklenic, které namalují barvami či polepí hedvábným papírem. Nakonec se rozsvítí nejen lampiony, ale i tváře radostných dětí.

Srbsko, Bela Crkva, Kruščice

České perličky

Stanislav Havel

Čeští krajané v Srbsku jsou v mediálním světě aktivní. Můžete si přečíst krajské noviny *Fleš* nebo časopis *Český Banát*, poslouchat dvě rozhlasová vysílání – v pondělí *Krajanku* na Rádiu Bela Crkva a ve čtvrtek *České slovo* na veřejnoprávním vysílání RTNS. A od podzimu letošního roku mají čeští krajané také svůj televizní program. Jmenuje se *České perličky*. Půlhodinový pořad mapující dění české menšiny v Srbsku se vysílá každý první čtvrtek na druhém programu veřejnoprávní televize RTV. Producentem je České mediální centrum v Bele Crkvi, které využívá také techniku zakoupenou Domem zahraniční spolupráce.

Ukrajina, Žytomyr

Listopad 2021

Eva Řezníčková

Krajané si připomněli listopadové události, které v r. 1939 vedly k protiokupačním protestům a uzavření všech českých vysokých škol, studentské protesty na Národní třídě 1989 a pád komunistického režimu. 17. listopad se stal státním svátkem v roce 2000, kdy občané ČR poprvé oslavili Den boje za svobodu a demokracii.

Každoročně poslední sobotu v listopadu vzpomínají Ukrajinci oběti hladomoru let 1932–1933 (ukr. *Голодомор*, *Holodomor*), masové vraždění hladem, před kterým nebylo úniku ani záchrany. Denně umíralo téměř 25 000 lidí, celkem v důsledku této tragédie zahynulo až 9 milionů lidí. Po celé Ukrajině jsou zapalovány miliony svíček nejen u památníků, také za okny bytů, aby byla uctěna památka nevinných obětí. Byla to uměle vyvolaná akce Stalinova režimu za účelem potlačit odpor proti kolektivizaci a zlikvidovat starobyklý národ zemědělců. Nařízením centrální sovětské vlády (*lidově „zákon pěti klásků“*) se zakazoval jakýkoliv obchod v zemědělských oblastech a bylo pozastaveno zásobování vesnic potravinami. Použití obilí bylo potrestáno pobytem v gulagu, deseti lety vězení nebo smrtí zastřelením. Soběstačným rolníkům byl zabavován dobytek, mouka, zelenina i osivo, lidé byli zatýkáni za sběr klasů na polích. NVKD z Ukrajiny vyvezla veškerá hospodářská zvířata a prakticky všechny potraviny. Hladomorem byly nejvíce postiženy dnešní oblasti Žytomyrská, Kyjevská, Poltavská, Charkovská a Čerkavská.

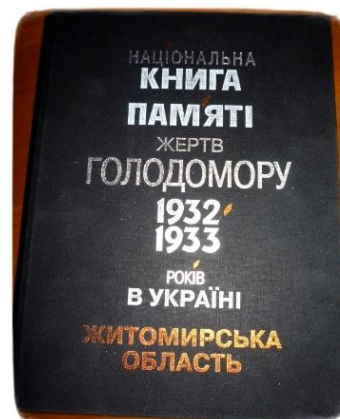
Ze soutěžní práce „Hladomor na Ukrajině“, za kterou žákyně Valerie Nolda z Krošny České získala v r. 2016 /Mezinárodní soutěž Český Honza/ 1. místo. Dnes je Lera úspěšnou studentkou 3. ročníku JČU v Českých Budějovicích, kde trvale žije.

..... „Píše se rok 1933. Také v zemědělské obci Krošně České u Žytomyru je hlad. Češi nemají co jíst, protože dočista všechno, co vypěstovali, museli dát státu.

V rodině u Procházek zrovna vaří k obědu kočku. Když už není co, tak i slimáky, kůru ze stromů, listy, kopřivy nebo šťovík. Karel Malý potkává partu českých kluků a jde s nimi na pole chytat sysly. Ale klasy se sbírat nesmí, jsou tam hlídači se psy, i když už je po sklizni. Přesto se Jardovi Pertlovi podařilo přinést domů pár klásků. Doma je zbavil plev a na stůl položil malou hromádku zrníček. Babička bude mít radost. Upeče z nich dětem na peci placku. To bude dobrota.

U Šestáků je moc smutno. Maminka ukazuje Pepovi památníček jeho sestřičky chudinečky Miločky, která zemřela hladem. Do svého deníčku si holčička před smrtí zapsala: „Kdyby tak někdo přišel, třeba Mikuláš, Ježíšek nebo svatá Panna Maria. Kdyby sysel ukázal svůj kožíšek a vyhrabal pro nás hrstičku zrníček. Možná ale přiletí čáp, přinese dobrotu a zobákem vesele zaklape – klapy, klap.“

Všichni měli hlad. Hladomor Ukrajincům ukázal, kdo je pán. Během dvou let se Ukrajina stala hřbitovem pro miliony lidí. Jen děti tvořily třetinu obětí.

Chorvatsko, Daruvar

Výročí 17. listopadu a vizovické pečivo v Chorvatsku

Bohdana Pěva Šolcová

17. listopadu jsme s dětmi přemýšleli, co znamenají pojmy **svoboda, demokracie, nezávislost a totalita**. Pro besední večírek s žáky 1. stupně v Lipovci jsem upekla muffinky, v nichž byly zapíchnuté vlaječky České republiky a cedulky s pojmy. Každý, kdo si chtěl na muffinku pochutnat, musel ostatním vysvětlit slovo z cedulky, které si vybral. Poté následovalo vyprávění o životě v naší vlasti před rokem 1989 a po něm. Děti si představovaly, jaké bylo být žákem v totalitní společnosti. Protože letos nebylo 17. listopadu příznivé počasí, zkrátili jsme náš lampionový průvod a šli jenom na nedaleký hřbitov, kde jsme zapálili svíčky a instalovali cedulky se slovy, o kterých jsme mluvili.

Podzimní prázdniny jsme strávili **flétnovým soustředěním a výrobou draků na 2. drakiádu**.

Bohužel nám chyběli kamarádi, kteří museli jít do domácí karantény.

Během **2. drakiády**, která se konala na hipodromu v Daruvaru, panovalo bezvětří. O co méně vítr foukal, o to více musely děti běžat, aby draka dostaly do vzduchu.

Od svého počátku, kdy se drakiády zúčastnilo více než deset dětí se svými rodiči, se tato sportovně-společenská akce letos rozrostla o další desítku dětí, které přivedly také své rodiče. Daruvarská drakiáda nejsou jenom draci, ale i soutěže. Letos ke specifické pohodové atmosféře velkou měrou přispěli pozitivně naladěni rodiče. Jedna z maminek z Daruvarského Brestova si na hipodromu dokonce otevřela improvizovanou „polní čajovnu“, kde nabízela čaj v kelímcích.

Po příchodu na hipodrom se každý z účastníků zaregistroval, uvedl jméno svého draka a dostal své číslo. Celkový počet startujících bylo 21. Některé děti pouštěly draka, který byl zakoupen v obchodě, a některé si draka vyrobily samy či za pomoci rodičů nebo sourozenců. Soutěžilo se o titul „Drak sympaťák“, o draka, který působí nejpozitivněji, nejpříjemněji a nejvstřícněji. Výherkyně titulu byla odměněna velkou čokoládou.

Protože se všechny děti snažily, bylo pro odbornou porotu složenou z „drakologů“ obtížné vybrat toho nejkrásnějšího draka ze všech. Proto porota přistoupila k losování: ze sáčku plného čísel byl vylosován výherce titulu „Nejkrásnější drak“, kterému byl slavnostně předán vak na záda (tzv. Gymsack), který obsahoval velkou společenskou hru.

Žádné z dětí neodcházelo domů s prázdnou. Všichni byli odměněni diplomy a dárky, které věnoval **Dům zahraniční spolupráce**.

Ještě dlouho po skončení akce zůstali někteří účastníci na hipodromu a pokračovali v pouštění draků. Vypadá to, že drakiáda má v Chorvatsku svou budoucnost.

V listopadu jsme zahájili sérii **vánočních dílen**, kde se děti dozvídaly o vánočních zvycích v České republice. Všimli jsme si, které zvyky jsou společné pro Čechy a Chorvaty a které zvyky jsou odlišné. Po zpěvu koled jsme přistoupili k výrobě **vizovického pečiva**. Děti se dozvěděly jeho historii a vyrobily si tradiční holubičku a rybu. Potřebovaly k tomu pravou „vizovickou techniku“, při níž používaly nůžky na manikúru a různé pomůcky na vypichování. V České základní škole J. A. Komenského v Daruvaru nám výrobky vysušily paní kuchařky. Jestliže ale ve škole chyběla kuchyň, vezla jsem výrobky domů a sušila je nejméně tři hodiny v troubě. Děkuji nejen kuchařkám, ale také svému manželovi Radkovi, který hnětl pro několik tříd těsto, což je dřina vzhledem k tomu, že se toto těsto musí zpracovávat nejméně hodinu.

